

PROJECTES DE COOPERANTS 2006 - ONGD ENSENYANTS SOLIDARIS I STEI-i

Juan Rodríguez Recio

*Coordinador dels projectes de Cooperació
de l'ONGD Ensenyants Solidaris i de l' STEI-i*

Fa ja 12 anys que des de l' STEI-i es va promoure l'intercanvi d'experiències amb docents d'Amèrica Llatina. Amb l'experiència adquirida en aquest procés i el treball conjunt amb l'ONGD Ensenyants Solidaris, el model durant aquest any 2006 s'ha estès a diferents àmbits: capacitació de docents, educació no formal i salut i defensa dels drets humans.

L'objectiu general consisteix a potenciar el nivell educatiu dels docents del país del sud i l'acompanyament en els processos en defensa dels drets humans.

Altres objectius específics són:

- ⇒ Formar docents
- ⇒ Fer aportacions a l'educació no formal de dones i grups desfavorits
- ⇒ Aportar recursos didàctics
- ⇒ Treballar i intercanviar dinàmiques, metodologies i organització dins les aules
- ⇒ Donar suport a les comunitats i als seus drets fonamentals
- ⇒ Dissenyar i impartir cursos i seminaris formatius al professorat d'Amèrica Llatina.
- ⇒ Sensibilitzar els centres escolars de les Illes i la resta de població a partir de l'experiència i estada viscuda a l'altre país.

Quadres resum dels projectes executats:

Capacitació de docents a Guatemala amb el Soci Local STEG (Sindicat de Treballadors d'Educació de Guatemala)

Cooperants	11
☛ Tallers impartits	115
☛ Docents assistents	4.250
☛ Alumnes de Magisteri assistents	400

Suport educatiu a Associacions de Drets Humans a Guatemala amb els Socis Locals ADEHGUA

Cooperants	12
☛ Tallers impartits	83
☛ Comunitats assistides	8
☛ Assistents	2.321

Suport tècnic a organitzacions magisterials amb els socis locals AEN i SEFCA (Guatemala) i IPP (Perú)

Cooperants	10
☛ Tallers impartits	83
☛ Comunitats assistides	4
☛ Assistents	1.820

Enguany hem comptat de nou amb professionals sanitaris que han acompanyat els treballs ja iniciats d'educació per a la salut que realitzam a comunitats desarrelades de Guatemala. S'ha de destacar la consolidació de la feina a Perú que poc a poc ens obre una porta per conèixer de més a prop la realitat del país.

Des de la meua funció de coordinador vull donar les gràcies a tots els socis locals, que ens varen acompanyar, organitzar i donar suport en totes les tasques; hi ha molts de noms propis i es podria fer una llista molt llarga, però s'ha de destacar com cada any

a Celia, secretària de l'STEG, a tot el personal d'ADEHGUA, a la gent de l'Ixcan, als amics i amigues de Perú, a Mauricio del COLPROSUMAH a Hondures, i a moltes més persones que donen sentit al nostre projecte de cooperants.

Personalment he de manifestar que he realitzat tallers de microcrèdits amb els companys d'ADEHGUA, he participat en seminaris i en l'elaboració de projectes. Crec que és important donar a conèixer les impressions dels voluntaris, però com que l'espai d'aquesta crònica és escàs, adjuntam tres memòries resumides:

Hondures

Els mesos anteriors al viatge, els voluntaris realitzàrem un curs i un seminari específic per formar-nos com a cooperants, per tant, la nostra tasca va començar gairebé un any abans de la nostra partida, preparant el projecte i coneixent una mica les peculiaritats de cada país on aniríem. Després d'aquests mesos de preparació tot estava a punt per a la partida, encara que pel que no estàvem preparades era per a les olors, per als sons, per a la gent, per als paisatges... i tot allò que va fer que fos una experiència que no oblidarem mai.

*El nostre taller anomenat **El joc com a eina educativa** tenia l'objectiu de donar a conèixer noves formes de treball dins les aules. La nostra estada a Hondures va ser de quatre setmanes, on treballàrem a diferents ciutats com San Pedro Sula, Tegucigalpa, Danlí i Santa Bárbara.*

La nostra jornada començava a les 6 del matí, i després d'un autèntic berenar a base d'ous, mongetes, truites i cafè, ens dirigíem a una escola on acudien mestres de tot el departament per rebre la capacitat. El taller finalitzava a les 12 i ens anàvem a dinar acompanyades d'alguns mestres, els quals aprofitaven per demanar-nos coses de la nostra illa, de com eren les nostres escoles, els alumnes... A l'horabaixa visitàvem alguns centres educatius, passejàvem pels mercats, museus, carrers...

A mesura que passaven els dies ens adonàvem de les grans diferències que existeixen entre el seu país i el nostre i al mateix temps la gran quantitat de coses que tenim en comú.

A l'àmbit educatiu poguérem conèixer de prop les dificultats a les quals s'enfronten cada dia els mestres: classes massificades, sous baixos, manca de material a les aules... i a més d'això, haver de conviure amb la violència i la por a causa de grups de delinqüents organitzats, que en moltes ocasions han acabat amb la vida d'alumnes i mestres, anomenats "maras".

Així i tot, els mestres i professors tenen força per lluitar pels seus drets i pels drets dels seus infants. Nosaltres en poguérem ser testimonis participant en diferents manifestacions que es generaren en tot el país.

Després d'aquestes setmanes, encara que som conscients que la nostra aportació ha estat mínima, podem dir que el que hem rebut ens ha fet créixer i adonar-nos que la cooperació no acaba en aterrar en la nostra terra, sinó que és aquí on hem de ser solidaris en el dia a dia i valorar tot el que tenim...

Paz Sánchez-Lafuente Lahulla (professora de llengua estrangera)
i M. Antònia Marroig Colom (mestra d'educació física), cooperants a Hondures

L'ixcán. Guatemala

La gent de Guatemala, amb la seva manera de ser, ha fet que fos molt més que un intercanvi. Amb ells he après de les coses senzilles de la vida, he valorat el pas del temps i els paisatges verds. M'han captivat les mares amb els seus fills i la relació afectiva que estableixen. La motivació dels mestres per ensenyar cada dia millor crec que és la força per seguir endavant tot i les dificultats que es troben en el dia a dia. Així i tot, tenen mancances en qüestions com la metodologia i també desconeixement de com aprofitar al màxim els recursos que tenen a l'abast a la seva comunitat. Els milers d'ulls que de sobte et miraven i desapareixien amb vergonya darrera un altre... però tot i que la nostra estada només fos d'una setmana, ens agafaven confiança per jugar i posar en pràctica tot el que els ensenyàvem.

Crec que va ser clau la nostra capacitat d'adaptar-nos a la situació particular de cada comunitat tant per a les capacitacions com alimentació i hospedatge, que en cada cas varen ser diferents.

Això sí, en tots els casos vàrem poder complir amb el nostre objectiu personal de conèixer la realitat de Guatemala des dels propis guatemalencs i establir relacions afectives amb alguns d'ells que han fet la nostra estada més enriquidora encara.

Patricia Gomà Casas (suport terapèutic), cooperant a Ixcán, el Quiché, Guatemala

Petén. Guatemala

Al llarg de l'estada al país, ha estat notòria la calidesa mostrada pels diferents socis locals, tant pel que fa a l'interès pel benestar de la meua companya de viatge i meu, com per al correcte funcionament de les capacitacions.

Raquel Márquez (mestra d'educació especial), cooperant STEG a Guatemala.

També va suposar una dificultat el llenguatge, per molt que t'avisin que hi ha paraules que no es poden dir, com "coger", és complicat no dir-les, sobretot quan fas un taller amb moltes danses on contínuament els participants han d'estar agafant-se.

Alfred González (mestre de música), cooperant STEG a Guatemala.

Quan ens referim a l'STEG (Sindicat de Treballadors de l'Educació de Guatemala), s'ha de dir que du endavant una tasca força important dintre la lluita social, lluita on són fonamentals els mestres, ja que l'educació és l'inici del canvi i de les futures millores.

La seva mirada crítica serveix per planificar projectes engrescadors i noves propostes que podrien garantir una bona educació en el país.

Sandra Icasuriaga Dols (mestra d'educació infantil), cooperant STEG a Guatemala.

El que té més valor d'aquesta experiència és haver pogut estar en contacte directe amb la gent de Guatemala, per poder conviure amb ells, escoltant les seves experiències i explicant també les nostres. En el transcurs de la nostra aventura per terres "xapines" ens hem trobat amb moltes persones i amb les seves corresponents biografies: el profe Fito, n'Alicia, na Rocio, en Julio, n'Irayda, n'Ana, en Mario, els mestres que han realitzat el taller... A partir d'ara, ells també formen part de la meua biografia i, des d'aquí, els vull agrair tot el

que han fet per nosaltres. Mai no oblidaré les seves curiositats sobre la vida mallorquina, les seves anècdotes, la seva hospitalitat, l'ajuda incondicional, les rialles, les ganes d'aprendre, les conversacions, la lluita, la il·lusió...

Margalida Forteza Cortès (mestra d'educació especial), cooperant STEG a Guatemala.

ADEHGUA. Guatemala

Un altre punt positiu és que ells tenen així l'oportunitat de conèixer gent d'altres cultures . Les comunitats gaudeixen de tenir cooperants per allà. Si són persones inquietes demanen com és Espanya, com vivim...

Cristina Camacho Belenguer (enginyera agrícola) Eivissa.

Aquest viatge ha estat una gran experiència on he après moltes coses. El fet de conèixer un país tan llunyà, una cultura amb costums tan diferents, m'ha fet aprendre que es pot viure simplement amb el que és necessari, deixant a banda aquests elements que a Occident ja se'ns han fet imprescindibles: el telèfon mòbil, el cotxe, la televisió...

Jaume Janer Bover (mestre d'educació física).

Ens va commoure el fet que molta gent no té gaire diners per arribar a fi de mes, però et convida a casa a berenar o a beure un cafè i sempre que et conviden has d'anar-hi i acceptar allò que t'ofereixen, ja que sinó és una ofensa per a ells. La veritat és que ens van cuidar molt bé.

Maria Cardell Bauza (mestra d'educació física).

Quant a l'acompanyament amb els promotors de salut, destacar la possibilitat que hem tingut d'observar la realitat del seu sistema sanitari, i comprovar les deficiències del mateix, i la seva capacitat d'adaptació a aquestes característiques, en funció dels seus escassos recursos i circumstàncies. Hem constatat que, al principi, les expectatives que tenen dels cooperants sanitaris estan basades en la nostra participació totalment activa, de labor assistencial. Aconsegüim que aquesta visió quedés relegada, i vàrem poder fer-los veure que la nostra idea de cooperació estava orientada a l'acompanyament i intercanvi de coneixements, que sol ser més útil i coherent que la mera substitució de la seva labor per un temps limitat. Agraïm aquesta oportunitat que se'ns ha donat.

Javi García, Carlos Roca i Sara Leal (A.T.S) Xisca Artigas

Aquests comentaris i altres son un resum de l'eix d'actuació que pretenem consolidar cada any que passa; no vull acabar l'article sense donar les gràcies una altra vegada a totes les persones d'allà i també a les d'aquí, que han col·laborat a l'execució amb èxit d'aquests projectes i que sempre han estat en contacte amb els cooperants i han resolt els seus

dubtes, també a les persones que treballen en el camp de la cooperació dins Ensenyants Solidaris i a l'STEI-i. Realment, organitzar i fer el seguiment de tots el cooperants ens suposa una feïnada, però quan finalitza ens sentim contents pels resultats obtinguts.

Fins l'any que ve. □